

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2296/2022
26.12.2022. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Катарине Манојловић Андрић, председника већа, Гордане Џакула и Јелене Ивановић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., коју заступа пуномоћник Љубиша Т. Радуловић, адвокат са ..., против туженог Јавног предузећа „Пошта Србије“ Београд, кога заступа пуномоћник мр Немања Јоловић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1877/21 од 20.01.2022. године, у седници већа одржаној 26.12.2022. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1877/21 од 20.01.2022. године и пресуда Основног суда у Ужицу П1 493/20 од 18.03.2021. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ужицу П1 493/20 од 18.03.2021. године, усвојен је тужбени захтев тужиле и поништено као незаконито решење директора туженог број ...-.../... од 25.05.2016. године и обавезан тужени да тужилу врати на рад у року од осам дана од дана правноснажности пресуде под претњом принудног извршења. Обавезан је тужени да тужилу плати на име трошкова парничног поступка износ од 120.750,00 динара са законском затезном каматом према Закону о затезној камати на тај износ од извршности ове пресуде до исплате све у року од осам дана од дана пријема пресуде под претњом извршења.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1877/21 од 20.01.2022. године, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Ужицу П1 493/20 од 18.03.2021. године.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужилца је преко пуномоћника изјавила одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11.. 18/20, у даљем тексту: ЗПП) Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

Према чињеничном стању које је утврдио првостепени суд, тужила је била запослена код туженог на пословима управника поште у Сматрајући да има пропусти у раду, тужени је решењем број ...-.../... од 25.05.2016. године отказао тужилји постојећи уговор о раду на радном месту ... због повреде радних обавеза прописаних Законом о раду. Тужени приликом давања предметног отказа тужилји није доставио упозорење о испуњењу услова да јој се откаже уговор о раду како је прописано чланом 180. став 1. Закона о раду. При томе, ни тужила при подношењу тужбе, а ни тужени током поступка, нису доставили решење о отказу уговора о раду у писаној форми да би га првостепени суд могао ближе испитати. Тужила није оспорила да је критичног дана учинила благајнички мањак, али је тврдила да је до истог дошло, не њеном намером, него услед очигледне грешке коју је одмах уочила и отклонила. На основу овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је применом члана 180. став 1. и члана 185. Закона о раду усвојио тужбени захтев тужилје и поништио као незаконито решење директора туженог од 25.05.2016. године и обавезао туженог да тужилју врати на рад.

Одлучујући о основаности жалбе туженог, другостепени суд је нашао да се жалбени наводи туженог своде на тврђење да је тужени донео решење као и упозорење и да су и решење и упозорење уручени тужилји иако ова писмена нису приложена као доказ у поступку и у спису предмета их нема, већ је суд требало по службеној дужности да их прибави. Уз жалбу су први пут приложени као докази решење о отказу, упозорење, повратнице и други поднесци. Другостепени суд је одлучујући о жалби нашао да су наводи жалбе неосновани због тога што тужени није поступио по члану 180. став 1. Закона о раду по коме је послодавац дужан да пре отказа уговора о раду запосленог писаним путем упозори на постојање разлога отказа уговора о раду и да му остави рок од најмање осам дана од достављања упозорења да се изјасни на наводе упозорења, да је у упозорењу послодавац дужан да наведе основ за давање отказа, чињенице и доказе који указују на то да су се стекли услови за отказ и рок за давање одговора, а да се упозорење доставља запосленом на начин прописан за достављање решења о отказу уговора о раду у смислу члана 185. Закона о раду. Оценио је као неосноване наводе жалбе туженог уз коју су први пут као докази приложени решење о отказу, упозорење, повратнице и друга писмена, јер по члану 372. ЗПП-а нове чињенице не могу у жалби да се износе нити да се предлажу нови докази осим ако подносилац жалбе учини вероватним да без своје кривице није могао да их изнесе, односно предложи до закључења главне расправе. Због тога је другостепени суд сматрао да тужени током поступка није доказао да је тужилји издао наведено упозорење које се обавезно издаје у писменој форми и оставља рок за изјашњење у вези са материјалноправним условима који у конкретном случају доводе до испуњености услова за давање отказа, а терет доказивања ове чињенице је био на туженом применом члана 231. ЗПП. По налажењу другостепеног суда, правилно је првостепени суд обавезао туженог на враћање запослене на рад по поднетом захтеву, јер је то правна последица незаконитог престанка радног односа, па је и у овом делу правилна одлука првостепеног суда применом члана 191. став 1. Закона о раду.

Правно становиште нижестепених судова се не може прихватити, јер је због погрешне примене материјалног права, чињенично стање непотпуно утврђено при чему су учињене и повреде правила поступка.

Тужила не спори чињеницу да је критичног дана имала благајнички мањак за који тврди да је настао њеном грешком, да га је одмах уочила и отклонила, да јој је послато упозорење пред отказ и да је обављен разговор са њом, те да је оспореним решењем дат отказ, при чему она сматра да је тужени могао да јој изрекне неку од мера прописаних чланом 179а Закона о раду за повреду радне дисциплине, а не меру за повреду радне обавезе и да том приликом нису цењене постојеће олакшавајуће, већ су узете у обзир само отежавајуће околности које и не постоје.

Евидентно је да тужила ни уз тужбу, нити до окончања поступка, није доставила решење о отказу чији поништај захтева. Тужени такође није доставио побијано решење, упозорење, доказ о уручењу упозорења и друге доказе све до подношења жалбе, што је све у смислу члана 7. Закона о парничном поступку и члана 308. став 1. истог закона могао да учини најкасније на припремном рочишту одржаном 25.06.2018. године. У тој ситуацији, да би нижестепени судови могли правилно да примене материјално право, нужно је било утврдити битне чињенице, а пре свега: садржину оспореног решења, радње, време и место извршења повреде, затим правну квалификацију повреде радне обавезе због које је тужили отказан уговор о раду, да ли је наведена повреда која јој се ставља на терет прописана актом туженог као повреда радне обавезе због које се запосленом може отказати уговор о раду, као и када је повреда радне обавезе учињена. Тужила је, саслушана као странка дана 24. јануара 2019. године, потврдила у свом исказу да јој је од стране туженог послато упозорење пред отказ, да га је примила и да је са њом обављен разговор, па се зато не могу прихватити разлози нижестепених судова да је неспорно да јој није послато упозорење (првостепени суд), односно да није доказано да јој је послато (другостепени суд), али није утврђена садржина решења о отказу, садржина упозорења, да ли постоји идентитет између повреде радне обавезе која јој се ставља на терет и повреде због које јој је отказан уговор о раду и да ли су тужили у упозорењу предочени докази на којима је тужени засновао наведено решење, да ли јој је остављен прописан рок од осам дана за изјашњење на наводе у упозорењу, те да ли јој је евентуално повређено право на одбрану.

У поновном поступку првостепени суд ће да детаљно саслуша тужилу у својству парничне странке ради утврђења свих битних чињеница и након утврђења правилног и потпуног чињеничног стања, правилно ће да примени материјално право и оцени да ли је тужили оправдано дат отказ уговора о раду.

Имајући у виду наведено, Врховни касациони суд је укинуо нижестепене пресуде уз враћање предмета првостепеном суду на поновно суђење применом члана 416. став 2. ЗПП-а.

**Председник већа – судија
Катарина Манојловић Андрић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић